

OIKEUDENKÄYNTI ATEISTIEN EROTTAMISASIASSA ALKOI (15.8.2007)

Päivitetty 23.8.2007

Vapaa-ajattelijain liitto ry:n juhluvuonna äänestyksien jälkeen toteutettu liiton hajottaminen (ks. tarkemmin <http://www.ateistit.fi/uutiset/uuti130.html>) johti Pääkaupunkiseudun ateistit ry:n (PAT) nostamaan oikeudenkäynnin erottamispäätöksen kumoamiseksi. Se alkoi 8.8.2007 kello 13 valmisteluistunnolla Helsingin käräjäoikeuden salissa 211.

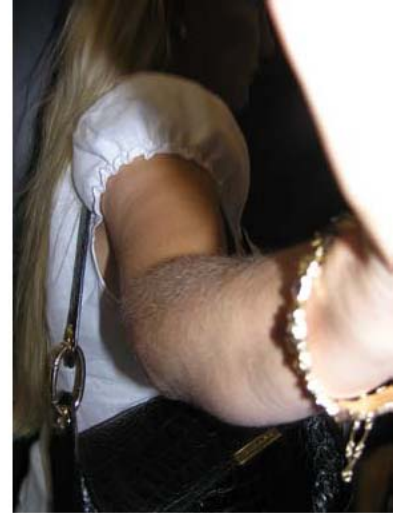
Tuomarina toimi Sirpa Ahola ja sihteerinä Satu Vainio. Kantajaa edusti yhdistyksen puheenjohtaja Jouni Luukkainen. Vastajaa edustivat liittohallituksen puheenjohtaja Robert Brotherus, varapuheenjohtaja Eino Huotari ja toiminnanjohtaja Paula Vasama.

Jouni Luukkainen.

Robert Brotherus.

Paula Vasama.

Jutussa on kyse siitä oliko liitolla ollut lailliset, oikeat ja riittävät perusteet erottaa PAT jäsenyydestään. Asiassa on ratkaisevaa erotetun yhdistyksen menettely, eivät yhdistyksen yksittäisten toimihenkilöiden tai jäsenten tekemiset, vaikkakin joskus nämä voivat käydä yksiin, tuomari selvensi. Valmistelun pohjana käytettiin tuomarin laatimaa yhteenvetoa. Vastajalla on todistustaakka.

Kantaja vaatii liittohallituksen 9.12.2006 tehdyn erottamispäätöksen kumoamista yhdistyslain vastaisena. 9.12.2006 liitosta erotettiin Pääkaupunkiseudun vapaa-ajattelijat ry niminen yhdistys. Sen nimistä yhdistystä ei ollut olemassa erottamishetkellä. Tuomari katsoi, että myöhemmin 20.1.2007 liittohallituksen kokouksessa tehty päätös, jossa erotettavaksi yhdistykseksi mainitaan Pääkaupunkiseudun ateistit ry, on se kokouspäätös, jota kantaja vaatii kumottavaksi.

Kantaja esitti vahingonkorvausvaatimuksen

Kantaja lisäsi vaatimuksiinsa vahingonkorvausvaatimuksen (173,70 euroa): Liitto ei ollut myöntänyt PAT:lle avustusta tämän EU-elintarvikejakelusta vuosina 2004 ja 2005 aiheutuneisiin kuluihin. Tuki evättiin perustein, ettei PAT ollut poistanut kotisivultaan 30 sellaista kohtaa, joita liiton entinen hallituksen jäsen Juha Kukkonen aiemmin oli vaatinut poistettaviksi. Kantaja katsoi, että mikäli liiton käyttämät erottamisperusteet eivät ole oikeudellisesti oikeellisia ja riittäviä, myös avustuksen epäamiseltä katoaa perusta ja vahingonkorvausvaatimus on oikeutettu.

Nimetön kirje

Luukkainen on halunnut, että hänen maanantaina 10.11.2003 saamansa nimettömän kirjeen lähettäjää, jonka liitto on salannut, saataisiin lisätietoja. Kirje lähetettiin välittömästi sen jälkeen perjantaina 7.11.2003, kun Kimmo Sundströmin kunnianloukkaustuomio annettiin Vantaan käräjäoikeudessa. Kirje sisälsi mainitun tuomion, joka loukkasi Luukkaisen oikeustajua. Luukkaisen koetettua selvittää kirjeen lähettäjää, hän kohtasi kiertelyä ja aihetodisteiden valossa ilmeisiä valheita sekä vastaamattomuutta esittämiinsä kysymyksiin. Asia liittyy siihen, että PAT:n periaatteiden mukaan - joiden liitto väittää loukkaavan sekä itseään että kaikkia jäsenyhdistyksiään - valehtelua ei hyväksytä.

Tuomarin mukaan kirjeellä ei ole suoraa vaikutusta erottamispäätökseen, joten sitä ei oteta oikeudenkäynnin kohteeksi, mutta hän lupasi pitää nimettömän kirjeen ”korpansa takana”. Luukkaisen mielestä juuri kirjeestä vaikeneminen on moitittava menettelytapa ja liittyy siihen, etteivät PAT:n periaatteet loukkaa liittoa. Liiton väittämä loukkaus on siis teeskentelyä.

Tutkintapyyntö laskusta

Vastaaja esitti käsityksensä, että Kimmo Sundströmin poliisille tekemä tutkintapyyntö (<http://www.ateistit.fi/uutiset/uuti66.pdf>) olisi poliisin mukaan ollut ”aiheeton”. Poliisi ei kirjoita näin. Esitutkintaa ei toimitettu, koska poliisi ilmoitustietojen perusteella epäillyt, että olisi tapahtunut rikos. PAT:n ja liiton kannalta tutkintapyyntö oli aiheellinen ja menestyksellinenkin. Liitto muutti käyttäytymistään lopettaen aiheettomien karhulaskujen toistuvan lähettämisen PAT:lle. Liiton tekemä virhe korjaantui. Tältä osin todettiin, että tutkintapyyntö jättäminen ja jättäjän persoona ovat riidattomia, mutta pyynnön aiheellisuudesta vallitsee erimielisyys.

Uutinen Helsingin Vapaa-ajattelijat ry:n hävittämättä jääneistä EU-elintarvikkeista

Vastaaja toisti käsityksensä, että Kimmo Sundströmin PAT:n kotisivulla julkaistu uutinen (<http://www.ateistit.fi/uutiset/uuti79.html>) Helsingin Vapaa-ajattelijat ry:n jakamatta jääneistä EU-elintarvikkeista olisi perätön.

Paula Vasama sanoi Luukkaiselle, etteivät PAT:n jäsenet olleet nähneet elintarvikkeita liiton varastossa. Hänelle oli yllätys ja uutinen, että hänen käsityksensä oli väärä. Vasama moitti heti Luukkaista siitä mitä PAT:n jäsenet olivat liiton varastossa nähneet. Vastaaja on edelleen sitä mieltä, että PAT:n kertoma siitä, että uutiset perustuvat luotettaviin todisteisiin kuten dokumentteihin ja silminnäkijähavaintoihin, on ”käsittämätön”.

Samalla Vasama moitti liiton silloista järjestösihteeri Janne Vainiota (joka oli myös liiton laillisuusiivon kannattaja ja Sundströmin työtoveri), että tämä oli päästänyt PAT:n jäseniä liiton varastoon. PAT:n jäsenet olivat kirjaostoksilla ostamassa isompia määriä kirjoja. Siksi kirjoihin tutustuttiin ja ne noudettiin suoraan varastosta. Tällöin havaittiin, että HVA:n hallussa oli edelleen neljä täysinäistä ja yksi puolikas tukkupakkaus näkkileipää. Nämä olisi tullut hävittää tullin valvonnassa, koska ne olivat menneet yliaikaisiksi 19.4.2003, eikä niitä enää olisi saanut luovuttaa ihmisravinnoksi.

Tullin ottaessa liittoon yhteyttä elintarvikeasiassa, HVA:n puheenjohtaja Juha Kukkonen ilmoitti tammiukuussa 2006 viranomaisille elintarvikkeiden määrän virheellisesti liian pieneksi. Tulli oli uskonut tämän virheellisen ilmoituksen, eikä ollut mennyt hävittämään elintarvikkeita. Sen takia elintarvikkeiden hävityksestä ei ole hävitystodistusta, joka aina laaditaan, kun elintarvikkeita hävitetään tullin valvonnassa.

Erottamisperusteiden oikeellisuus ja painoarvo

Tuomari selvensi, että vastaajan käyttämien kolmen erottamisperusteen oikeellisuus ja painoarvo tutkitaan. Kanteen perusteluihin tuomari lisäsi, ettei kirjallista kuittausta tms. ole olemassa niistä jäljelle jääneistä, HVA:n hallussa olleista EU-elintarvikkeista, jotka HVA väittää jakaneensa jollekulle avunsaajalle. HVA:n olisi tullut säilyttää kirjanpito 31.12.2008 saakka. HVA väitti tällaiseen kuittaukseen vedoten, että elintarvikkeet olisi jaettu, vaikka ne silminnäkijöiden mukaan olivat liiton varastossa ja kantajan käsityksen mukaan siis jakamatta. HVA:lta on kysytty kuka tämä henkilö oli, jolle HVA sanoo jakaneensa elintarvikkeet, mutta HVA ei halua kertoa henkilön nimeä. Juha Kukkonen on sanonut, että mainittu henkilö olisi HVA:n toimistos sihteeri, jolloin henkilö ei voi olla kukaan muu kuin Kari Juhani Hirvonen. Samaa asiaa kysyttiin nyt Paula Vasamalta, muttei hän sanonut tietävänsä tämän henkilön nimeä. Kuitenkin hän tiesi muuta tästä henkilöstä. Vasama sanoi, ettei po. henkilö halua, että hänen nimensä tulee muiden tietoon ja ettei po. henkilö halua tulla mukaan juttuun millään tavalla. Kantajan mielestä tämä henkilö voi olla keksitty tai, jos henkilö on HVA:n entinen toimistos sihteeri Kari Juhani Hirvonen, häneltä on pyydetty kuittaus elintarvikkeista joka tapauksessa jakelumääräysten vastaisesti. Lisäksi elintarvikkeet oli jätetty liiton varastoon, HVA:n haltuun, jossa ne veivät turhaan tilaa.

Todistustaakat

Vastaajan tehtäväksi jää näyttää, että uutinen elintarvikkeista on perätön ja että sen julkaiseminen on huomattavasti vahingoittanut liittoa. Kantajan tehtäväksi jää näyttää, että uutinen on tosi.

Istunnossa huomautettiin, että uutinen kohdistuu HVA:hin, ei vastaajaan. Vastaajaan se kohdistuu vain siltä osin, että liiton työntekijä Paula Vasama oli laiminlyönyt valvoa, ettei liiton varastossa ole tavaraa, jota säilytetään siellä luvatta ja liitolle vuokraa maksamatta, muiden kustannuksella.

Tuomarin mielestä PAT:n kotisivulla esitetyt väitteet ”eivät olleet kovin radikaaleja tai loukkaavia”. Hänen tekemänsä yhteenveto on lyhennetty ja vajavainenkin kuvaus asioista, tuomari lisäsi.

Kantajan periaatteet ovat olleet kotisivulla ainakin vuodesta 2002 lähtien. Siellä oleva periaateteksti on kannanotto ja PAT:n toivomus siitä minkälaisia jäseniä PAT haluaa. Se kohdistuu yleisöön ja jäsenhakijoihin. Useamman liiton jäsenyhdistyksen johtohenkilöt ovat sanoneet, etteivät mainitut periaatteet loukkaa heidän yhdistyksiään millään muotoa ja jopa sen, että he-kin niitä hiljaisesti noudattavat.

Paula Vasama moitti PAT:ia myös seuraavasta PAT:n kotisivulla olevasta virkkeestä: ”Jos 90 prosenttia jäsenistä on passiivisia tai korkeintaan lukee Vapaa Ajattelijaa kotisohvallaan, jotain on pahasti vinnossa.” Hän katsoi PAT:n arvostelleen tällä liittoa, eikä tällaista arvostelua saisi esittää.

Todistusteemat

PAT:n periaatteiden osalta tuomari hahmotteli todistusteemaksi A nämä periaatteet ja todistusteemaksi B PAT:n esittämän arvostelun. Toinen kohta on Kimmo Sundströmin poliisille tekemä tutkintapyyntö ja kolmas kohta Kimmo Sundströmin 20.1.2006 PAT:n kotisivulla julkaisema juttu HVA:n EU-elintarvikkeista.

Liiton on osoitettava todisteet siitä, että liittoa on huomattavasti vahingoitettu näiden johdosta, tuomari sanoi.

Paula Vasama kertoi joutuneensa selittelemään EU-elintarvikeasioita tullin ja Maa- ja metsätalousministeriön virkamiehille. Hän sanoi olleensa tietämätön siitä, että elintarvikkeet oli jo ”luovutettu muualle” (tosiasiassa elintarvikkeet olivat edelleen liiton varastossa). Vasama toisti vielä kerran, ettei

PAT:n julkaisemassa uutisessa ollut mitään perää. Hän moitti PAT:ia siitä, että ollessaan nykyisin liiton ainoa, palkattu työntekijä, liiton rajallisia voimavaroja joudutaan käyttämään tällaiseen ”hölmöilyyn”. Ennen Vasaman aikaa liitolla menikin paremmin. Käytössä oli 50 prosenttia enemmän palkallista työvoimaa, joka oli työpaikallaan, teki töitä ja sai paljon aikaankin.

Neljäs asia on liiton hallituksen varajäsenen Esa Ylikosken haastattelu Kansan Uutisten Viikkolehdessä 24.3.2006. Todettiin, että Kimmo Sundström oli lähettänyt 3.4.2006 lehdelle vastineen, jota lehti ei julkaissut. Vastine on julkaistu PAT:n kotisivulla ja siinä on kerrottu samoista PAT:n periaatteista, jotka ovat toisaalla samalla kotisivulla. Sundström ei pitänyt PAT:n periaatteita ”räyhäkkäinä”, kuten Viikkolehti oli kirjoittanut.

Viides asia on Jouni Luukkaisen sähköposti 17.2.2006. Siinä lähetettiin PAT:n kotisivulla julkaistujen uutisten uutisotsikkoja tiedoksi liiton sähköpostikeskustelulistalle. Otsikot viittaavat kirjoituksiin, joissa arvostellaan liittoa (teema B). Tuomari kysyi miten tämä vahingoitti vastaajaa? Hänestä uutisotsikkojen lähettäminen kohdistuu eri tahoön kuin liitto.

Pääkäsittely YK:n päivänä 24.10.2007

Vastaajalla on henkilötodistelu, jossa teemana on vastaajaa huomattavasti vahingoittanut kantajan menettely. Kantaja toimittaa tähän vastanäytön.

Dokumentit. Veronkierrosta on julkaistu PAT:n kotisivulla kolme uutista (17.3.2002, 2.9.2002 ja samoin 2.9.2002). Uutiset perustuvat Uudenmaan veroviraston 12.3.2002 tekemiin viiteen maksuunpanopäätökseen, joista Luukkainen esitteli oikeudelle yhden. Päätökset koskevat vuosia 1997-2001. Niissä liiton maksettaviksi määrättiin ennakonpidätyksen korotuksia ja veronlisäyksiä sekä työnantajan sosiaaliturvamaksuja ja näiden lisäyksiä. Maksuunpanopäätöksiä on yhteensä viisi. Veron välttäminen on todettu. Veronmaksun ”laiminlyöntejä” on tapahtunut. Verottajan päätöksessä ei tosin käytetä sanaa ”veronkierto”, tuomari sanoi.

Paula Vasama sanoi istunnossa, että olin liiton taloudenhoitajana esiteltyt talousasiat (totta), johtanut koko liittohallitusta harhaan (epätotta) ja olin syyllinen (epätotta) siihen, että liitto jäi kiinni veronmaksun välttelemisestä ja joutui ne lopulta maksamaan. Tämä saa ajattelemaan, ettei Vasama olisi lainkaan lukenut liittohallituksen pöytäkirjoja. Asia on selitetty uutisessa (<http://www.ateistit.fi/uutiset/uuti19.html>), joka perustuu pöytäkirjoihin. Harhaanjohtaja ja syylliset selviävät sieltä. Liittohallituksen pöytäkirjassa 26.5.2001 Juha Kukkonen (joka oli jäävi, koska oli kyse hänen yhtiönsä taloudellisista eduista, mutta puheenjohtaja antoi hänen osallistua asian käsitteilyyn ja tehdä ehdotuksia) esitti Eino Huotarin ja Tauno Lehtosen kannattamana, että Keravan Uurna-hautausmaa Oy:lle (Kukkoson yksin omistama yhtiö) maksettaisiin konsultointipalkkioita entiseen tapaan. Kimmo Sundström oli ehdottanut konsulttipalvelusten ostovarojen muuttamista pääsihteerin Kukkoselle maksettavaksi palkkioksi, koska verottaja oli vaatinut liittoa luopumaan virheellisestä maksumenettelystä. Sundströmin esitys ei saanut kannatusta, Kukkoson esitys hyväksyttiin. Pöytäkirjaan on kirjattu Sundströmin eriävä mielipide. Pöytäkirjassa 9.12.2001 Sundström on merkityttänyt saman asian kohdalla eriävän mielipiteensä pöytäkirjaan ensin sen osalta ketkä olivat jääviä asiasta päättämään. Tässä kokouksessa hallitus Leila Närhisen esityksestä Eino Huotarin kannattamana päätti, ettei verottajalle anneta vastinetta, ei toimita kuten verottaja vaati, ei muuteta hallituksen kantaa ja jatketaan vanhaa maksumenettelyä, jota verottaja vaati muutettavaksi. Tähänkin päätökseen on kirjattu eriävä mielipiteeni. Kuinka Paula Vasama voi tulla tuomioistuimeen kertomaan, että olisin syyllinen siihen, että liitto joutui lopulta maksamaan kaikki maksut!?

Pääkäsittely on julkinen. Toistaiseksi PAT:n järjestämät mielenosoitukset, esitelmä- ja yleisötilaisuudet, PAT:n tai muiden nostamat ateisteja tai vapaa-ajattelijoita koskevat oikeudenkäynnit jne. eivät

ole kiinnostaneet Vapaa Ajattelija –lehteä. Lehti ei halua kertoa näistä asioista lukijoille. Mahdollisesti hallitus on kieltänyt lehteä kirjoittamasta ainakaan oikeudenkäynneistä. Tällä kotisivulla joka tapauksessa kerrotaan tulevasta oikeudenkäynnistä.

Kimmo Sundström